

VKP(В) Centralnėj Komitetlən plenum

Proletarijēz vьd mи vьliš, stuvca!

ТОМ БОЛШЕВИК

(МОЛОДОИ БОЛШЕВИК)

VLKSM Okruzkoplən da Kudьmkarskėj VLKSM rajkoplən gazet.

№ 14 (425)

Mart 4 lun 1937 god

Vil izbiratelnej šistema šerti SSSR Verhovnej Sovetə vərjəmmez kezə partijnej organizacijaez lən ləšetčəm da eta šerti partijno-političeskėj uz mädkodšetəm

VKP(В) СК plenum vьln jort Zdanovlən doklad fevral 26 lunə 1937 godə

Strana političeskėj oləmьn povorot da mijan zadačaez

Jorttez, sijən, sto primitəma SSR Sojuzn vil Konstitucija, mijanlə kovšas nuətn vərjəmmez SSSR Verhovnej Sovetə i uzališsez deputattez Sovettezə vьlišan uləz vil izbiratelnej šistema šerti. Mijan partija ozьn svtə vərjəmmez kezə ləšetčan zadača.

Eta ləšetčəmlən karakterьs, sьlən ovjom, masstəv da ləšetčəmsьkət jltšəm partijnej uz mädkodšetəmsь opredelajtsənь nija preobrazovanənoz rьdnən, kədna pētən vil Konstitucijais mijan strana političeskėj olan ponda.

Vil Konstitucijasə oləmə rьtəmsь označajtə strana političeskėj oləmьn povorot. Eta povorotlən sussestvəns ləz izbiratelnej šistema demokratizacija ozlanə nuətəmsь sovettezə nevьdsən ravnej vərjəmmesə ravnejzən vezəmən, unəstepənəsə—prjaməjzən, otkrьtəjjesə—zakrьtəjzən vezəmən.

Vil Konstitucijasə oləmə rьtəmsь čəpkə kьeəm vь ez vəv ogranіčenənoz, kədna ələz vəlišə siz sušəna lišeccez ponda.

Ozьk, vil Konstitucija oləmə rьtəməz, vəlišə-kə Sovettezə vərjəmmez ne ravnejš, to əni abu-ñi koləna ogranіčivajtnь vərjəmmezliš rəvnstvəns i vьdəs grazdana imejtənь pravo učastvujtnь vərjəmmezьn ətkod osnovačənoz vьln.

Vəlišə-kə ozьk vlaš medvliš da sərət organnezə vərjəmmez unəstepənəs, to əni, vil Konstitucija šerti, vьdəs Sovettezə vərjəmmez pondasə vьdəs grazdana-ən nuətsьnь neposredstvennejə prjaməj vərjəmmez.

Ozьk, vaz Konstitucija šerti, vəli-kə vərjəmmez dьrni golosujtəmsь otkrьtəj da spisokkez šerti, to əni, vil Konstitucija šerti, vərjəmmez dьrni golosujtəmsь loas tajnəjən i torja kandidatuzəz kuza, kədna vьdvigajtsənь izbiratelnej okruggezьn.

Medvərn, Konstitucijaən rьtčə všenərodnej juəšəm, siz sušəna referendum.

Mьj označajtənь izbiratelnej šistemən ena izmənənənoz?

Izbiratelnej šistemən ena izmənənənoz označajtənь sovetskėj organnez sərən massaezliš kəntrol vьšətəm da massaez ozьn sovetskėj organnezliš otvetstvennošt vьšətəm. Vil izbiratelnej šistemə-

ьs jonmətas narodnej izbrannikkezliš izbiratellez massaezktə svjaz. Sija šetas vьnə čepəstəm sovetskėj organnezliš uz burmətəm dьnə, mijan sovetskėj organizacijaez uzьn vьurokratičeskėj nedostatokkez da izvrəsennənoz likvidirujtəm dьnə, a ena nedostatokkez, kьz tija tədətə, əddən sussestvennejš.

Všəovsəj, ravnej da prjaməj izbiratelnej pravo tajnəj golosovanəno dьrni rьtəmsьn loas massaezliš političeskėj aktivnošt ozlanə vьšətəm, uzališ otirliš vil slojjez gosudarstvoən upravlenənoz rьtəm.

Etən saməjən proletariat diktatura ləz givkəjzьk, a siz-kə opestvenəj ravəčəj klasslən gosudarstvennej rukovodstvo šisteməns vьnəzьk, ravəčəj klass diktaturalən baza otəsalə, sьlən osnovaьs ləz krepyzьk.

Leninizm velətə:

„Proletariat diktatura'ən eməš aslas perioddez, aslas torja forməz, uzьn vьdkod metoddez. Graždanskėj vojna kədə əddən-zьksə šinə ušə diktaturalən našilstvennej ladorьs... Socializm stroitan kədə, žikəz mədnoz, əddən-zьksə šinə ušə diktaturalən mirnej, organizatorskėj, kulturnej uz, revolucionnej zakonnošt i siz ož.

No etaiš vərə-zə nemьmdə oz pet, sto diktaturalən našilstvennej ladorьs čəpkəm libo vermas lonь čəpkəma stroitelstvo kədə. Podavlenije organnez, armija i mädik organizacijaez, kolənəš əni, stroitelstvo kədə siz-zə, kьz i graždanskėj vojna kədə. Ena organneztgə oz pəz diktaturalə nuətnь mьmdə-nivud ovespečennej stroitelnej uz. Oz kov vunətnь, sto revolucijəns pəveditis kьtčəz toko esə ətik stranən. Oz kov vunətnь, sto, kьtčəz em kapitalističeskėj kьeəvtəm (okruženije), loas intervencija opəstnošt vьdəs eta opəstnoštis petən pošledstvijaezən“, (Stalin. „Leninizm voprossez dьnə“).

Sto mijan diktaturalən ətlən mirnej, organizatorskėj, kulturnej ladorəzktə kolənəš i sьlən našilstvennej ladorəz, nagladnejə mьččalə Buxarin—Rьkov delo jьliš vopros, kədə mija əni toko ovsuditimə. Ravəčəj klass dikturalə i ozlač kovšas possadatəm kien vermьnь vrazdebnėj kapitalističesk-

kėj klassez kolassezliš (ostatokkezliš) da fasistskėj buržuazija agentezliš—trockistezliš, zinovjeveczezliš, pravəjzezliš da narodlən mädik vraggezliš soprotivlajtsəmsə.

Jort Stalin mijanəz velətis, sto mijanlə kolə ravəčəj klass vьnə da mosnej diktatura sь ponda, medvь kulan klassezliš medvərja kolassezsə uničtozitnь da pazdьnь nьliš vorovskėj maxinacijaezsə.

Demokratičeskėj vərjəmmez čulətəmsь—eta deləns əddən šerjoznəj. Mijan partija ponda eta əddən šerjoznəj əkzamen sijən, sto pondas proverajtsənь partijalən massaezktə svjaz, sьlən sponənošt uzavьn, massaezьn mijan partijnej organizacijaez lən avtoritet. Vərjəmmez čulətəmsь pondas trevujtnь mijan partijalš vьdəs vьn əddən vьzta naprjagajtəm.

Medvь mijan strana političeskėj oləmьn etə povorotšə strecajtnь vьdsən gotovən, mijan partija dolžen svutnь etə povorotnь jurališən da stranaiš verhovnej organnezə ozlač loktan vərjəmmez kosta vьdsən ovespečitnь assis veškətlən rol.

Mьj ləz lonь jurališən da ovespečitnь partijalš veškətlən rol verhovnej organnezə vərjəmmez dьrni? Kьeəms zadačəz dolžen loas razresitnь partija?

Medpervo kolə vižnь təd vьln, sto mijan rabotnikkez pondasə imejtən deləsə vьdənə tədəna vil položenənokət. Vil izbiratelnej šistema šerti vərjəmmezə mija čulətəmə pervujš. Mijan abuəš navьkkez vərjəmmez dьnə torja kandidatuzəz kuza, tajnəja golosujtəm princip šerti i siz ož. Etašən mijan partijnej organizacijaez ponda ləz mьmdakə trudnošt.

Mädkə, mijan strana političeskėj oləmьn lonь jurališən da veškətləns vərjəmmezən—eta ləz vьdsən ovespečitnь sobludajtəm vil izbiratelnej šistemə, kədə svutətis Konstitucija, mədnoz-kə sunь, sobludajtnь tajnəja golosujtəm dьrni všəovsəj, prjaməj, ravnej izbiratelnej pravo princippez. Eta ləz, sto mijan partijnej organizacijaez dolženəš kьz assinьs šinbur beregitnь vil izbiratelnej zakonšə vьdkod narusenənozšən.

Kuimətkə, mijan partijnej organizacijaez dolženəš lonь gotovəš izbiratelnej pəšəm kezə. Vərjəmmez dьrni mijanlə kovšas imejtən delo vrazdebnėj agitacijakət da vrazdebnėj kandidatuzəzktə. Sto seəəm pozəns ləz realnej-

ən, tьdalə setiš, sto əni-ñi anti-sovetskėj əlementtez koləsən tьdalə ozivlenəno sijən imenno, sto ozlanən loktən vərjəmmez. Mijan partijnej organizacijaez dolženəš vьdsən gotovən pantavnь vrazdebnėj əlementtezliš porьtkəz ispolzujtnь legalnej pozannezsə, kədna šetə vil Konstitucija.

Kədə kədə mijan otirьs sunələnən da pondəčənь, vraggez dejt-vujtən-ñi da jona ləšetčən vərjəmmez kezə.

Ńolətkə, spisokkez šerti otkrьtəj golosovanənošən ofičijə, tajnəj da vьd kandidatuzəsə torjən golosujtəmsь pondas označajtən vьd vьdvigajtnə kandidatura ponda partijalən otvetstvennošt levəm. Sь ponda, medvь lonь vərjəmmezən, mijan kandidattez dolženəš lonь bura tədsəš sija okrugš izbiratellezliš, kьtən nija loas vьdvijutəjəš, nьliš uzə izbiratellez dolženəš bura tədnь.

Tajnəj golosovanənošən proverajtəms loas ənə šerti mijanliš rabotnikkezə medosnovətelnejə proverajtəmən, sijən sto tajnəja golosujtəms šetə una paškəzьk pozannez ne vərjəns seəəm kandidatuzəz, kədna massaez ləz kov, kədna nija ləddəns negodnejzən. Etə kolə bura vezərtən.

Vitətkə, kolə vermьnь vrednej pšixologijəsə, kədə em mijan mukəd partijnej da sovetskėj rabotnikkezlən, kədna dumajtnь, sto narodnej doverijesə pozə polučitnь veš i sto pozə spokojnejə uzьn, vižičišnь kər, gorə aplodirujtəmən, vajasə deputatskėj mandattezsə gortəns sijən, sto ena rabotnikkezlən vəlišə ozьk zaslu-gəz. Polučitnь doverijesə veš,—eta oz pet tajnəja golosujtəm dьr-ñi.

Partijnej da sovetskėj organizacijaezьn mija eməš ne jeeə seəəm rabotnikkez, kədna ləddəns, sto nьlən zadačəns, pozə sunь, poməšəma sek, kər nija vərjəmmez sovətə. Etijə mьččaləns una rabotnikkez, kədna ozə vovlə mijan sovettez plenummez vьlə, deputatskėj gruppez vьlə da šekcijaez vьlə, kədna ozə vь nuətə əlementarnėj deputatskėj ovjazannost 2.

Mijan rabotnikkez pšixologijəns etəmən perezitokkezə kolə čegətnь, kolə mijan rabotnikkezьn vospitajtnь izbiratellez ozьn assinьs otvetstvennošt soznəno, tədnь, sto vьd izbrannikəs pondasə vi-

(Prodolženə 2-əž lisbokn)

